

(miestas / rajonas, mokykla)

_____ klasės mokinio (-ės)

_____ (vardas ir pavardė)

GIMTOJI KALBA (LENKŲ)

II egzamino dalis

Testas

2012 m. mokyklinio brandos egzamino užduotis

Pagrindinė sesija

2012 m. birželio 7 d.

Trukmė – 1 val. 30 min.

WSKAZÓWKI:

- Sprawdź, czy w zestawie egzaminacyjnym nie ma czystych kartek lub innych widocznych błędów drukarskich. Jeżeli zauważyłeś błędy, poinformuj o tym egzaminatora.
- Pisać możesz ołówkiem, jednak **oceniane będą tylko zadania napisane piórem lub długopisem** (kolor atramentu, wkładu – ciemnoniebieski). Nie można używać korektora.
- Pisz czytelnie. Za nieczytelne odpowiedzi otrzymasz 0 punktów.
- Wykonując zadania testu, odpowiedzi formułuj zwięźle i zrozumiale. Odpowiedzi muszą się zmieścić w przeznaczonych dla nich miejscach.
- Na brudnopis jest przeznaczona ostatnia strona.

EGZAMINO VERTINIMAS TAŠKAIS

I dalis (rašinys arba interpretacija)			II dalis (testas)	TAŠKŲ SUMA
Turinio vertinimas	Raiškos vertinimas	Raštingumo vertinimas		
24 t.	14 t.	22 t.	40 t.	100 t.

Vertinimo komisija: _____

(parašas, vardas ir pavardė)

_____ (parašas, vardas ir pavardė)

_____ (parašas, vardas ir pavardė)

TEKST I

Bolesław Prus

LALKA
(fragment)

1. Wróciwszy do miasta Wokulski przede wszystkim kupił złoty medalion, umieścił w nim skrawek nowego metalu i zawiesił na szyi jak szkaplerz. Chciał spacerować się, ale spostrzegł, że ruch uliczny męczy go; więc poszedł do siebie.

„Czemu ja się wracam? – szeptał. – Dlaczego nie idę do Geista do roboty?...”

Usiadł w fotelu i utonął we wspomnieniach. Widział sklep Hopfera, stołowe pokoje i gości, którzy drwili z niego; widział swoją maszynę o wieczystym ruchu i model balonu, któremu usiłował nadać kierunek. Widział Kasię Hopfer, która mizerniała z miłości dla niego...

„Do roboty!... Dlaczego ja nie idę do roboty?...”

2. Wzrok jego machinalnie padł na stół, gdzie leżał niedawno kupiony Mickiewicz.

„Ile ja to razy czytałem!...” – westchnął, biorąc książkę do ręki.

Książka otworzyła się sama i Wokulski przeczytał:

„Zrywam się, biegnę, składam na pamięć wyrazy, którymi mam złorzeczyć okrucieństwu twemu, składane, zapomniane już po milion razy... Ale gdy ciebie ujrzę, nie pojmuję, czemu znowu jestem spokojny, zimniejszy nad głazy, aby goreć na nowo, milczeć po dawnemu...”¹.

3. „Teraz już wiem, przez kogo jestem tak zaczarowany...”

Uczuł łzę pod powieką, lecz pohamował się i nie splamiła mu twarzy.

„Zmarnowaliście życie moje... Zatruliście dwa pokolenia! – szepnął. – Oto skutki waszych sentymentalnych poglądów na miłość”

Złożył książkę i cisnął nią w kąt pokoju, aż rozleciały się kartki.

Książka odbiła się od ściany, spadła na umywalnię i ze smutnym szelestem stoczyła się na podłogę.

„Dobrze ci tak! tam twoje miejsce... – myślał Wokulski. – Bo któż to miłość przedstawiał mi jako świętą tajemnicę? Kto nauczył mnie gardzić codziennymi kobietami, a szukać niepochwytneho ideału?... Miłość jest radością świata, słońcem życia, wesołą melodią w pustyni, a ty co z niej zrobiłeś?... Żałobny ołtarz, przed którym śpiewają się egzekwie² nad zdeptanym sercem ludzkim!”

4. Wtem nasunęło mu się pytanie:

„Jeżeli poezja zatrula twoje życie, to któż zatrul ją samą? I dlaczego Mickiewicz, zamiast śmiać się i swawolić jak francuscy pieśniarze, umiał tylko tęsknić i rozpaczać?

Bo on, tak jak ja, kochał pannę wysokiego urodzenia³, która mogła stać się nagrodą nie rozumu, nie pracy, nie poświęceń, nawet nie geniuszu, ale... pieniędzy i tytułu...”

„Biedny męczenniku! – szepnął Wokulski. – Tyś oddał narodowi, coś miał najlepszego; lecz cóżeś winien, że przelewając w niego własną duszę, razem z nią przelałeś cierpienia, jakimi nasycali ciebie? To oni są winni twoim, moim i naszym nieszczęściom...”

Podniósł się z fotelu i ze złości zebrał porozdzierane kartki.

„Nie dość, że byłeś umęczony przez nich, ale jeszcze miałbyś odpowiadać za ich występki?... To oni winni, oni, że twoje serce, zamiast śpiewać, jęczało jak dzwon rozbity”.

¹Zrywam się, biegnę, składam na pamięć wyrazy... – niedokładny cytat z *Sonetów* A. Mickiewicz.

²Egzekwia – nabożeństwo za zmarłych.

³Panna wysokiego urodzenia – tu: Maryla Wereszczakówna.

Zadania do tekstu I

1. Wypisz z 1. części tekstu cztery zwroty czasownikowe, opisujące czynności Wokulskiego.

1. ....
 2. ....
 3. ....
 4. ....

(2 punkty)

2. Co symbolizują obrazy, które pojawiają się we wspomnieniach Wokulskiego? Dobierz spośród podanych w ramce odpowiednie określenia i wpisz obok.

Marzenia o wielkich odkryciach, nieodwzajemniona miłość, rozpacz, pogarda

A Sklep Hopfera, stołowe pokoje i goście – .....

B Maszyna o wieczystym ruchu i model balonu – .....

(1 punkt)

3. Jak autor wyraził w 1. i 2. częściach tekstu następujące myśli? Wypisz odpowiednie cytaty.

1. Wrócił do swojego mieszkania – .....
 2. Zaczął wspominać – .....
 3. Była w nim mocno zakochana – .....
 4. Spojrzał automatycznie na stół – .....

(2 punkty)

4. Z jakiej epoki pochodzi książka, którą bierze do ręki Wokulski? Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

- A renesans;
 B romantyzm;
 C pozytywizm.

(1 punkt)

5. Na podstawie podanych cytatów określ, jakie dwa sprzeczne ze sobą uczucia wywołuje u Wokulskiego czytana książka.

Cytaty	Uczucia Wokulskiego
A. <i>Złożył książkę i cisnął nią w kąt pokoju, aż rozleciały się kartki</i>	
B. <i>Podniósł się z fotelu i ze złości zebrał porozdzierane kartki</i>	

(2 punkty)

Punkty		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

6. Wypisz z 3. części tekstu dwa zdania, wyrażające zarzuty Wokulskiego do Mickiewicza i jego współczesnych.

1. ....

2. ....

(2 punkty)

7. Jak przedstawiał miłość Mickiewicz, a jakiej pragnął Wokulski? Wpisz do dwu rubryk tabeli po dwa przenośne połączenia wyrazowe z 3. części tekstu.

A Mickiewicz miłość przedstawia jak:	B Miłość według Wokulskiego powinna być:
1.	1.
2.	2.

(2 punkty)

8. Dlaczego w 4. części tekstu Wokulski utożsamia się z Mickiewiczem? Uzupełnij podane zdanie.

Wokulski utożsamia się z Mickiewiczem, ponieważ .....

.....

(1 punkt)

9. Wokulski jest określany jako człowiek pełen sprzeczności. Uzasadnij tę tezę, przywołując dwa różne przykłady z podanego fragmentu i zapisz je w postaci zwięzłego tekstu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(4 punkty)

10. W jakim celu autor przywołuje w tekście Mickiewicza? Zaznacz poprawną odpowiedź.

- A aby zapoznać z jego poezją;
 B aby pokazać wielkość jego poezji;
 C aby wykić jego poezję.

(1 punkt)

Punkty		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

11. Zaznacz **dwie** (wynikające z tekstu) odpowiedzi.

- A Wokulski bardzo się przejmował z powodu utraty pracy;
- B Wokulski siedział w fotelu i gapił się do okna na sklep Hopfera;
- C strofy Mickiewicza wywołały w Wokulskim burzę uczuć;
- D poezja Mickiewicza oddziaływała na pokolenie Wokulskiego;
- E Wokulski pokochał kobietę dla pieniędzy i tytułu.

(1 punkt)

12. Każdy wyróżniony wyraz zastąp synonimem.

1. Goście, którzy **drwili** z niego – .....
2. Gardzić **codziennymi** kobietami – .....
3. Poezja **zatrula** twoje życie – .....
4. **Ze czcią** zebrał porozdzierane kartki – .....

(2 punkty)

Suma punktów za zadania 1–12 (maks. 21)			
---	--	--	--

TEKST II

Czesław Miłosz

ALE KSIĄŻKI

Ale książki będą na półkach, prawdziwe istoty,
 Które zjawily się raz, świeże, jeszcze wilgotne,
 Niby lśniące kasztany pod drzewem w jesieni,
 I dotykane, pieszczone, trwać zaczęły
 Mimo łun na horyzoncie, zamków wylatujących w powietrze,
 Plemion w pochodzie, planet w ruchu.
 Jesteśmy – mówiły, nawet kiedy wydzierano z nich karty
 Albo litery zlizywał buzujący płomień.
 O ileż trwalsze od nas, których ułomne ciepło
 Stygnie razem z pamięcią, rozprasza się, ginie.
 Wyobrażam sobie ziemię, kiedy mnie nie będzie,
 I nic, żadnego ubytku, dalej dziwowisko,
 Suknie kobiet, mokry jaśmin, pieśń w dolinie.
 Ale książki będą na półkach, dobrze urodzone,
 Z ludzi, choć też z jasności, wysokości.

Zadania do tekstu II

13. Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Książki w wierszu zostały ukazane jako:

- A przedmioty upiększające salon,
- B cenne dokumenty historyczne,
- C wartościowe rzeczy w życiu człowieka.

(1 punkt)

14. Wypisz z tekstu **po jednym** przykładzie epitetów wraz z wyrazami określającymi i wpisz do odpowiednich rubryk tabeli.

A Epitet o znaczeniu dosłownym	B Epitet o znaczeniu metaforycznym (przenośnym)

(2 punkty)

15. Jakie zjawiska opisują następujące cytaty z wiersza? Dobierz odpowiednie określenia z ramki i wpisz obok nich.

Bieg czasu, inkwizycja, najazdy obcych, wojna

- A *Mimo lun na horyzoncie, zamków wylatujących w powietrze* – .....
- B *Mimo... plemion w pochodzie* – .....
- C *Mimo... planet w ruchu* – .....
- D *Litery zlizywał buzujący ogień* – .....

(2 punkty)

16. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Określenie książek *dobrze urodzone* oznacza:

- A estetycznie wykonane, bogato ilustrowane;
- B trwałe, w twardej okładce;
- C znajdujące się w bibliotekach arystokratów;
- D wartościowe, napisane pod wpływem natchnienia.

(1 punkt)

17. Wypisz z wiersza **po jednym** przykładzie środków artystycznych, których autor użył w opisie książek:

Porównanie: .....

Powtórzenie: .....

(2 punkty)

18. Na czym polega przewaga książki nad człowiekiem? Zapisz swoją odpowiedź w postaci 1–2 poprawnie zredagowanych zdań.

.....

.....

.....

(2 punkty)

Suma punktów za zadania 13–18 (maks. 10)

Zadania z nauki o literaturze

19. Spośród podanych utworów wybierz **po 2 tytuły**, które należą do twórczości A. Mickiewicza i Cz. Miłosza.

Pan Tadeusz, Nad Niemnem, Dolina Issy, Potop, Kordian, Dziady, Granica, Zniewolony umysł, Rodzinna Europa, Kronika wypadków miłosnych, Romantyczność.

A. Mickiewicz	Cz. Miłosz
1.	1.
2.	2.

(2 punkty)

20. Uzupełnij podany tekst terminami z ramki.

Bohaterowie, fabuła, narrator, wątki

Powieść to gatunek epicki. Występują w niej ....., uczestniczący w rozmaitych zdarzeniach. Najczęściej układają się one w pewne ciągi, czyli ..... . Całość zdarzeń tworzy .....
Osoba, opowiadająca o tych wydarzeniach to .....

(2 punkty)

Suma punktów za zadania 19–20 (maks. 4)			
---	--	--	--

Zadanie z kultury języka z nauki o języku

21. Zastąp wyróżniony wyraz synonimem, a następnie połącz podane zdania pojedyncze w jedno zdanie podrzędnie złożone. Zapisz zreagowane zdanie.

„Lalka“ to wybitna **powieść** pozytywistyczna. W powieści autor przedstawił życie polskiego społeczeństwa w XIX wieku.

.....
.....
.....

(2 punkty)

22. Znajdź w podanym tekście 6 błędów i popraw je.

Bohaterem który budzi we mnie mieszane uczucia, jest Stanisław Wokulski z powieści Bolesława Prusa „Lalka”. Życie Wokulskiego jest przegrane ze względu na nie szczęśliwą miłość do Izabeli Łęckiej. Zmogę zrozumieć go i współczuję mu. Wokulski jest dobry człowiek, ale brakuje jemu szczęścia osobistego.

(3 punkty)

Suma punktów za zadania 21–22 (maks. 5)			
---	--	--	--

Suma punktów za test (maks. 40)			
---------------------------------	--	--	--

BRUDNOPIS